

**Quickscan natuurtoets herontwikkeling
Bezelhorstweg 31C, Doetinchem**

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in
het kader van natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel: **Quickscan natuurtoets herontwikkeling Bezelhorstweg 31C, Doetinchem**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet en -regelgeving

Projectcodes: 13-058

Status: Eindrapport

Datum: 27 maart 2013

Auteur: Ing. M. (Mike) Wallink

Eindredactie: Drs. I. (Iwan) Veeman

Veldonderzoek: Ing. M. (Mark) Hoksberg

Opdrachtgever: Fam. Wiltink

EcoGroen Advies BV
Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T: 038 423 64 64
I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2013)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Wallink, M. (2013). Quickscan natuurtoets herontwikkeling Bezelhorstweg 31C, Doetinchem; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet en -regelgeving. Eindrapport 13-058. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie	1
1.3	Algemene opzet en werkwijze	2
2	Gebiedsgerichte natuurbescherming	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Ecologische hoofdstructuur	4
2.4	Natuur buiten de EHS	5
3	Flora- en faunawet	6
3.1	Wettelijk kader	6
3.2	Onderzoeksmethode	6
3.3	Flora	6
3.4	Vleermuizen	6
3.5	Grondgebonden zoogdieren	7
3.6	Broedvogels	8
3.7	Amfibieën	9
3.8	Overige soortgroepen	9
4	Geraadpleegde bronnen	10

Bijlage:

Bijlage I - Samenvatting Natuurwetgeving

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van familie Wiltink heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van een ruimtelijke onderbouwing voor de voorgenomen herontwikkeling van de Bezelhorstweg 31c, Doetinchem. De plannen bestaan uit de sloop van de vrijstaande schuur en de renovatie van de woning met aangrenzende schuur. Mogelijk worden enkele bomen en struiken verwijderd.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 12 maart 2013 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming.

Gebiedsgerichte natuurbescherming

Op basis van de ligging van het plangebied en de aard van de ruimtelijke ingrepen wordt ingeschat dat de beoogde plannen geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden, Beschermde natuurmonumenten of natuur buiten de EHS.

Het plangebied is gelegen in een groot gebied dat als Ecologisch verbindingszone (onderdeel EHS) is aangemerkt. Gezien de aard van de plannen en de situatie terplekke wordt ingeschat dat de plannen geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS tot gevolg zullen hebben. Contact met het bevoegd gezag is voorafgaand aan de plannen echter wel aan te raden.

Aangetroffen en te verwachten soorten

- Potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken in het plangebied. De beoogde plannen hebben ook geen nadelige gevolgen op mogelijk aanwezige vlieg- en/of jachtroutes en op belangrijk foerageergebied van vleermuizen;
- Verspreid in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde, zoogdiersoorten aangetroffen en te verwachten. Vaste verblijfplaatsen van juridisch zwaarder beschermde zoogdieren zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht. Wel heeft Steenuil (Ff-wet tabel 2) in het verleden een schuur als tijdelijke verblijfplaats gebruikt;
- Tijdens het veldbezoek is in één van de schuren een oude braakbal van Steenuil aangetroffen. Verse braakballen of exemplaren van Steenuil zijn niet aangetroffen in het plangebied. In het plangebied ontbreken bovendien potentiële locaties voor Steenuil om tot broeden te komen. Geconcludeerd wordt dat het plangebied incidenteel in gebruik is als rustlocatie door waarschijnlijk een solitair beest. Er zijn met uitzondering van Steenuil geen vaste verblijfplaatsen aangetroffen en/of te verwachten van vogelsoorten waarvan de nestplaatsen en hun functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn;
- Er zijn enkele algemene broedvogels aanwezig en te verwachten van bos, struweel en bebouwing;
- Permanent oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied waardoor voortplanting van amfibieën kan worden uitgesloten. Mogelijk vindt in de strooisellaag en ruige randen wel overwintering plaats van enkele algemeen en laag beschermde amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën zijn niet aangetroffen of te verwachten;
- Reptielen, beschermde vissen, libellen, dagvlinders en andere ongewervelden zijn niet aangetroffen. Zij worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht

Vervolgstappen en mitigerende maatregelen

- Door het verdwijnen van de incidenteel in gebruik zijnde rustlocatie van Steenuil zal de soort geen relevante schade ondervinden. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van deze soort is niet noodzakelijk. Los daarvan wordt het wel aangeraden rekening te houden met Steenuil (zie paragraaf 3.6);
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor circa half maart en na eind juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Voor de in het plangebied (mogelijk) voorkomende laag beschermde amfibieën en grondgebonden zoogdieren geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor geen verplichte vervolgacties voor deze soorten noodzakelijk zijn.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van familie Wiltink heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van een ruimtelijke onderbouwing voor de voorgenomen herontwikkeling van de Bezelhorstweg 31c te Doetinchem.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage I.

1.2 Situatie

Het plangebied betreft het erf aan de Bezelhorstweg 31c en is gelegen direct ten noorden van het stedelijk gebied van Doetinchem (zie figuur 1). Het terrein bestaat grotendeels uit verharding, een (voormalige) woning, enkele schuren en erfbeplanting. De plannen bestaan uit de sloop van de vrijstaande schuur en de renovatie van de woning met aangrenzende schuur. Mogelijk worden enkele bomen en struiken verwijderd.

Figuur 1: Ligging van het plangebied aan de noordzijde van Doetinchem (gele omlijning). (Bron kaartondergrond: GoogleEarth).

1.3 Algemene opzet en werkwijze

Om inzicht te krijgen in de effecten van de voorgenomen ingreep op juridisch beschermde natuurwaarden zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welke gebiedsgerichte natuurbescherming uitwerking heeft op de locatie (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten op de locatie voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op één locatiebezoek, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen), beschikbare gebiedskennis en bekende ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en gebieden. Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te kunnen voorkomen en/of aanvullend onderzoek ten aanzien van beschermde soorten en/of gebieden nodig is.

2 Gebiedsgerichte natuurbescherming

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- De Natuurbeschermingswet 1998, een uitwerking van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn waarin de bescherming van onder andere de Natura 2000-gebieden is vastgelegd;
- De 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte', waarin het nationale beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen;
- Het Provinciaal beleid, dat vaak is opgenomen in Omgevingsplannen of Streekplannen. In het provinciaal beleid is bescherming van de natuur binnen de EHS nader uitgewerkt en daarnaast ook de bescherming van ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied, die vaak buiten de EHS liggen

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke activiteiten buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijk schadelijke, uitstralende effecten.

In dit hoofdstuk wordt nagegaan welke gebiedsgerichte natuurbescherming uitwerking heeft op het plangebied. Ook wordt beoordeeld of vervolgonderzoek noodzakelijk is.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

Natura-2000 gebied

De beschermde waarden van een Natura 2000-gebied worden uitgedrukt in de vorm van instandhoudingdoelen voor habitattypen, vogels en/of andere soorten. Plannen of projecten in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied die de kwaliteit van een habitatype of leefgebied kunnen verslechteren of een storend effect kunnen hebben op soorten, moeten getoetst worden op hun gevolgen voor het gebied.

Het plangebied ligt niet in een gebied dat beschermd is onder de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied vallend onder de bescherming van de Natuurbeschermingswet is Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. Dit gebied ligt op een afstand van ruim 10 kilometer ten zuiden van het plangebied.

Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonumenten zijn aangewezen vanwege de aanwezigheid van natuurwaarden, natuurschoon en/of natuurwetenschappelijke betekenis voor dieren of planten. Bij projecten in of in de omgeving van een Beschermd Natuurmonument is noodzakelijk om na te gaan of deze (significante) gevolgen kunnen hebben voor het betreffende gebied.

Beschermd Natuurmonument 'De Zumpe' is het meest dichtbij gelegen Beschermd Natuurmonument. Het Beschermd Natuurmonument is gelegen op een afstand van ongeveer 2,8 kilometer van het plangebied.

Gezien de grote afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel en Beschermd Natuurmonument De Zumpe en de lokale aard van de ingrepen, kan worden geconcludeerd dat geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden en/of het Beschermd Natuurmonument optreden. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is dan ook niet noodzakelijk.

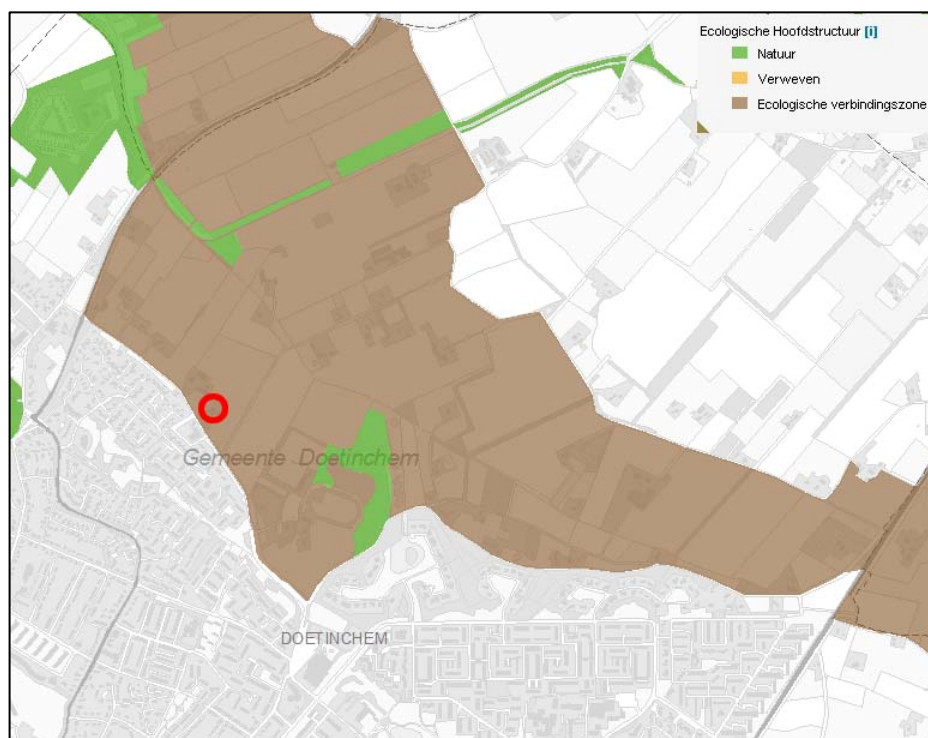
2.3 Ecologische hoofdstructuur

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zijn de plannen beschreven voor ruimte en mobiliteit. Hiertoe behoort onder andere de bescherming en realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn gesteld.

De EHS wordt beschermd middels het 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken (Ministerie van I&M 2012).

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen; EHS-Natuur, EHS verweving en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van de natuur af en ontstaan meer migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Het plangebied is gelegen in een groot gebied dat als Ecologisch verbindingzone is aangemerkt (zie figuur 2).

Figuur 2: Ligging van het plangebied aan de noordzijde van Doetinchem (rode omlijning) binnen de begrenzing van de Ecologische verbindingzone (bruine vlak). (Bron kaart: Provincie Gelderland; kaart herbegrenzing ehs 2009).

De huidige natuurwaarden in het plangebied zijn gering en niet gevoelig voor de voorgenomen plannen. Het plangebied is in de huidige situatie intensief in gebruik (autogarage). Ook in de toekomstige situatie zal het erf intensief in gebruik zijn (woonlocatie). Gezien de aard van de plannen en de situatie terplekke wordt ingeschat dat de plannen geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS tot gevolg zullen hebben.

Omdat er gewerkt wordt binnen de EHS verdient het wel aanbeveling in contact te treden met het bevoegd gezag (in deze situatie de gemeente). Het bevoegd gezag kan vervolgens aangeven of zij de conclusies uit het voorliggende onderzoek onderschrijft, of dat een uitgebreidere onderbouwing noodzakelijk is.

2.4 Natuur buiten de EHS

Ook buiten de EHS zijn bos- en natuurgebieden aanwezig. Deze gebieden dragen bij aan belangrijke gebiedskenmerken en dienen daarom behouden te blijven. Tot deze gebieden behoren onder andere weidevogelbeheer- en ganzengebieden. Volgens de kaarten uit het Natuurbeheerplan (kaart Beheergebied 2013) behoort het plangebied niet tot andersoortige gebieden die vanwege specifieke natuurwaarden door de provincie zijn aangewezen. Er wordt geconcludeerd dat geen aantasting plaatsvindt van gebieden met een specifieke natuurwaarden die door de provincie zijn aangewezen.

3 Flora- en faunawet

3.1 Wettelijk kader

De Flora- en faunawet verplicht een ieder die ruimtelijke ingrepen of andere activiteiten wil ontplooiën, na te gaan in hoeverre dit negatieve effecten kan hebben op van nature in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten, ongeacht of deze beschermd zijn of niet. De zorgplicht van artikel 2 uit de Flora- en faunawet stelt dat optredende negatieve effecten zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd dienen te worden. Voor schade aan juridisch zwaarder beschermde soorten kan de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet bij het Ministerie van Economische Zaken (EZ) noodzakelijk.

3.2 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is voor een belangrijk deel gebaseerd op een veldbezoek uitgevoerd op 12 maart 2013. Tijdens dit veldbezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). Voor zover mogelijk zijn alle soortgroepen geïnventariseerd. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In dit hoofdstuk worden alle onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en in de directe omgeving ervan zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in onderstaande tekst kort toegelicht.

3.3 Flora

In het plangebied zijn plantensoorten aanwezig van veelal voedselrijke en veel betreden plaatsen. De meest dominante soorten die zijn aangetroffen betreffen soorten als Straatgras, Gewone paardenbloem, Smalle weegbree, Liggend vetmuur, Vogelmuur, Grote weegbree, Gewoon duizendblad en Gewoon Herderstasje.

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Gezien de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid worden deze ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is zodoende niet aan de orde.

3.4 Vleermuizen

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen duidelijkheid te hebben over het al of niet voorkomen van vleermuizen. Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrictlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden en dat in geval van onvermijdelijke schade (mogelijk) ontheffing aangevraagd moet worden bij het ministerie van EZ. Daarnaast kunnen er mitigerende of compenserende eisen gesteld worden aan de uitvoering van de plannen.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, et cetera. In de aanwezige bebouwing (woning en schuren) zijn geen geschikte ruimten aanwezig die als vaste verblijfplaats voor vleermuizen kunnen fungeren. Ook in de (beperkt) aanwezige opgaande beplanting zijn geen holten/ruimten aanwezig die als vaste verblijfplaats voor vleermuizen kunnen fungeren. Gericht aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is zodoende niet noodzakelijk.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

In het plangebied worden geen opgaande lijnvormige elementen verwijderd die onderdeel uitmaken van een (groter) lijnvormig element. De plannen geven daarom geen aanleiding schade te veronderstellen aan vliegroutes van vleermuizen.

Foerageergebieden

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen of boven water. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Het plangebied is beperkt geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het onderzoeksgebied zal echter met de nieuwe inrichting ook in de toekomst geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen kunnen blijven vormen zodat er zodoende geen sprake is van onmisbaar foerageergebied.

3.5 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en in de directe omgeving ervan zijn enkele vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten, zoals Rosse woelmuis, Bosmuis, Huisspitsmuis en Bosspitsmuis spec. (allen Ff-wet tabel 1).

Steenmarter

In één van de schuren zijn circa tien oude uitwerpselen en enkele oude prooiresten (van vogels) van de juridisch zwaarder beschermde Steenmarter (Ff-wet tabel 2) aangetroffen. Vast staat dat Steenmarter het plangebied niet als vaste verblijfplaats gebruikt, omdat geen verse uitwerpselen en/of grote hoeveelheden voedselresten zijn aangetroffen. Geconcludeerd wordt dat het plangebied af en toe in gebruik is als tijdelijke verblijfplaats van Steenmarter. Binnen het leefgebied van Steenmarter kan deze soort tientallen schuilplaatsen hebben in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten. Slechts een gering aantal (3-5) hiervan wordt regelmatig gebruikt.

Omdat in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig blijven, het plangebied momenteel niet in gebruik is door Steenmarter en er voldoende foerageergebied resteert, zal Steenmarter geen schade ondervinden van de beoogde plannen.

Sporen die duiden op de aanwezigheid van (vaste verblijfplaatsen van) overige zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren wordt dan ook niet verwacht.

Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus). De minst schadelijke periode is september - november (mits vorstvrij).

3.6 Broedvogels

Aangezien voorliggend onderzoek een quickscan betreft, is geen systematische broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Toch kan op basis van soortwaarnemingen, biotoopeisen, terreinkenmerken, expert judgement en bekende ecologische principes beoordeeld worden welke soorten aanwezig kunnen zijn.

In deze paragraaf wordt met name aandacht besteed aan broedvogels met jaarrond beschermde nesten (zie kader 1). Daarnaast wordt kort ingegaan op de meer algemeen voorkomende broedvogels.

Kader 1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen (potentiële) nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen of te verwachten. Wel is een braakbal van de jaarrond beschermde Steenuil aangetroffen. Wat de functie van het plangebied is voor Steenuil en welke consequenties dit heeft, wordt in onderstaande alinea's toegelicht.

Steenuil

Tijdens het veldbezoek is in één van de schuren een oude braakbal van Steenuil aangetroffen. Verse braakballen of exemplaren van Steenuil zijn niet aangetroffen in het plangebied. In het plangebied ontbreken bovendien potentiële locaties voor Steenuil om tot broeden te komen.

Op basis van bovenstaande veldresultaten kan geconcludeerd worden dat het plangebied incidenteel als rustlocatie wordt gebruikt door waarschijnlijk een solitair beest.

Voor Steenuil zijn er in het omliggende halfopen landschap diverse rustplekken beschikbaar in boerderijen, schuren etc. Door het verdwijnen van de (sporadisch gebruikte) rustlocatie zal deze soort geen relevante schade ondervinden. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van deze soort is niet noodzakelijk.

Steenuil

Los van bovenstaande is het relatief eenvoudig om het plangebied ook in de toekomst geschikt te houden als potentiële rust- en eventueel broedlocaties voor Steenuil. Dit kan gerealiseerd worden door bijvoorbeeld in het dakbeschoot een nestkast op te hangen of geschikte invliegopening te creëren. Ook is het mogelijk om langs de rand van het plangebied (bijvoorbeeld in een boom) een nestkast op te hangen.

Het ophangen van een kast of het creëren van invliegopening is juridisch gezien niet vereist en moet dus ook niet gezien worden als een mitigerende maatregel, maar als een maatregel die vanuit zorgvuldigheid kan worden uitgevoerd.

Voor meer informatie kan er contact worden gelegd met de lokale Steenuilenwerkgroep (voor meer informatie zie www.steenuil.nl).

Overige broedvogels

Door de (in beperkte mate) aanwezige erfbepanting in en langs de rand van het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten zoals Merel, Roodborst, Heggenmus en Vink. In de bebouwing komen mogelijk algemene vogels tot broeden als Winterkoning, Merel en Witte kwikstaart.

Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring tijdens de broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

3.7 Amfibieën

In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen amfibieën aangetroffen. Op voorhand werd dit ook niet verwacht aangezien het veldbezoek heeft plaatsgevonden in de overwinteringsperiode van amfibieën. Wegens het ontbreken van permanent oppervlaktewater kan voortplanting van amfibieën worden uitgesloten. In de beperkt aanwezige strooisellaag en ruige randen is wel overwintering te verwachten van laag beschermde soorten als Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen Ff-wet tabel 1). Juridisch zwaarder beschermde soorten worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht in het onderzoeksgebied.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet voor laag beschermde amfibieënsoorten. Het nemen van verplichte vervolgstappen voor de soortgroep amfibieën is in deze situatie zodoende niet aan de orde. Effecten op overwinterende amfibieën kunnen - mits de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van amfibieën (eind oktober t/m maart).

3.8 Overige soortgroepen

Beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen en worden niet verwacht. Vervolgstappen zijn hiervoor niet aan de orde. Onderstaand volgt een korte motivatie.

Vissen

Wegens het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied, kan de aanwezigheid van (beschermde) vissen worden uitgesloten.

Reptielen

Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (RAVON) is de aanwezigheid van reptielen niet te verwachten in het plangebied.

Ongewervelden en weekdieren

In het plangebied zijn geen beschermde of bedreigde (Rode Lijst) ongewervelden en weekdieren aangetroffen. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor beschermde ongewervelden en weekdieren binnen het plangebied. Zij zijn dan ook niet te verwachten in het plangebied.

4 Geraadpleegde bronnen

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen (2009a). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Vastgesteld 26 augustus 2009.
- Dienst Regelingen (2009b). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Vastgesteld 26 augustus 2009.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Drukkerij Ando, Den Haag.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van EZ. Natura 2000-gebieden. (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Ministerie van VROM (2007). Spelregels EHS beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzing EHS.
- Provincie Gelderland (2012). Atlasgroengelderland.nl.
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Twisk P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker (2010). Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGE

Bijlage I: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij Dienst Regelingen. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur en op www.drloket.nl.

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.